

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111219667
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8111219667.5

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobcu S. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XXX XX S., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľákom, Jesenná 8, 080 05 Prešov proti žalovanému: Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov, IČO: 00 327 646, zastúpenému advokátom JUDr. Alojzom Naništom, so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, o náhradu za užívanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 8C/161/2011-1320 zo dňa 05.11.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Súd zastavuje konanie v časti sumy 85.973,44 eur spolu s príslušenstvom.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.
III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou, súdu doručenou 11.07.2011 žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 375.344,06 eura spolu s 9,25 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 11.07.2011 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností, evidovaných na Katastrálnom úrade v Prešove, Správa katastra Prešov, nachádzajúcich sa v k.ú. Prešov, zapísaných na LV č. XXXXX, ktoré nadobudol do vlastníctva na základe kúpnej zmluvy, vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 24.01.2017, pod číslom V XXX/XXXX. Na niektorých nehnuteľnostiach - pozemkoch vo vlastníctve žalobcu sa nachádza verejne prístupná, verejná vnútrobloková zeleň, spolu o výmere 7321 m² a to: parc. KN C č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere 4377 m², parc. KN C č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 1040 m², parc. KN C č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 296 m², parc. KN C č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 354 m², par. KN C č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 465 m², parc. KN C č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 441 m², parc. KN C č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 225 m², parc. KN C č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 123 m², spolu o výmere XXXX m². Ak pozemky žalobcu neboli vo verejnom záujme vyvlastnené, je žalobca ako vlastník pozemkov povinný strpieť obmedzenie vlastníckeho práva tým, že jeho pozemky sú užívané pre potreby všetkých ako verejné priestranstvo - verejná vnútrobloková zeleň v obytnej zástavbe, ale za náhradu. Žalovaný disponuje pozemkami vo vlastníctve žalobcu ich užívaním a tým plní svoju verejnú funkciu súvisiacu s uspokojovaním potrieb občanov, čo je jeho povinnosťou stanovenou zákonom, ktorú by však inak musel plniť iným spôsobom, napr. podobné pozemky s verejnou zeleňou za rovnakým účelom kúpiť, alebo prenajať, prípadne zeleň tam osadiť. S odkazom na vyššie uvedené je preto nesporné, že žalovaný užíva majetok žalobcu bez právneho dôvodu a tým z jeho strany dochádza k bezdôvodnému obohateniu. Užívanie cudzieho majetku bez právneho dôvodu, s povinnosťou vydať bezdôvodné obohatenie, predstavuje všeobecné poňatie právneho princípu, ktorý je

Súd prvej inštancie uviedol, že z ohliadky na mieste samom v lokalite Pod skalkou zistil, že v predmetnej veci sa jedná o spevnené plochy a nádvoria, ktoré tvoria nástupnú alebo rozptylovú plochu pred jednotlivými bytovými domami, je to plocha alebo územie, ktoré je vybavené základnou občianskou vybavenosťou pre bytové domy ako sú prístrešky, pre zberné miesta komunálneho odpadu, zariadenie pre čistenie kobercov, zariadenia pre sušenie bielizne a prvky drobnej architektúry. Podľa prítomného Ing. arch. E. z odboru hlavného architekta žalovaného, predmetné pozemky sú pozemkami príľahlými k bytovému domu, s čím však žalobca nesúhlasil nakoľko má ísť o verejne prístupné pozemky, prístupné aj vlastníkovi, ktoré v prevažnej miere užíva verejnosť. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca poukazoval na to, že zo strany žalovaného nebolo predložené žiadne stavebné povolenie, ktoré by preukazovalo povolenie stavieb pozemných komunikácií a chodníkov nachádzajúcich sa na ulici Pod skalkou. Stavby pozemných komunikácií a chodníkov boli zriadené na cudzom pozemku, bez súhlasu vlastníka a vlastníka pozemku nebol účastníkom stavebného konania.

Súd prvej inštancie, citujúc článok 2 ods. 3, článok 20 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenia zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov - § 2 ods. 6, § 23 ods. 1, ustanovenie § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 123, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 39 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, mal za to, že preskúmanie prejednávanej veci je potrebné podrobiť najmä cez prizmu dobrých mravov, ktoré sú merítkom etického hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti, poctivého správania a dobra. Konštatoval, že samotné podanie žaloby žalobcom je právom aprobovaný postup, otáznym sa javilo či takémuto výkonu práva je potrebné poskytnúť ochranu. Súd uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca vedel, že bude obmedzený vo svojich vlastníckych právach, pretože pozemky podľa názoru súdu tvoria takzvaný príľahlý pozemok v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. Ide o pozemky v absolútnej blízkosti bytových domov, pričom bez prechodu cez niektoré z parciel by ani fyzicky nebol možný vstup do jednotlivých bytových domov. Žalobca ako vlastníak nie že bol obmedzený na svojich vlastníckych právach, ale chcel byť, vzhľadom na vedomosť o reálnom stave pozemkov, vo svojich vlastníckych právach obmedzený, Muselo mu byť zrejmé, že tieto pozemky sú vo faktickom stave, v akom sa nachádzajú, nepoužiteľné napr. na výstavbu a pod., keďže tvoria pozemkový komplex pri bytových domoch. Podľa súdu obmedzenie pozemku mohlo a malo byť zohľadnené v kúpnej cene, za akú žalobca pozemky nadobudol, teda akékoľvek čo i len potenciálne obmedzenie bolo odrazené v kúpnej cene. Úvahu žalobcu, že výšku náhrady - bezdôvodného obohatenia je potrebné stanoviť tak, ako keby pri predmetných pozemkoch neexistovala zástavba, považoval za čisto hypotetickú. Podľa súdu špekulatívne nadobúdanie vlastníckeho práva len za účelom vytvárania zisku v dôsledku právnych reziduí z minulosti nemôže obstáť. Nejedná sa o ojedinelý prípad, ale o sériu súdnych sporov, ktorých je cca 50, pričom všetky sú viac-menej v rovnakom právnom aj spoločenskom kontexte. Súd prvej inštancie poukázal v súvislosti s nárokom žalobcu na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci sťažnosti žalobcu č. 4014/12 z 25.07.2019, ktorá bola vyhlásená za neprípustnú, v rozhodnutí je okrem iného uvedené, že sťažovateľ systematicky získaval právne tituly k množstvu pozemkov v meste Prešov a jeho okolí, na ktorých boli postavené budovy, cesty a iné stavby zriadené pred zmenami v roku 1989. V rozhodnutí bolo konštatované, že nemožno tvrdiť, že sťažovateľ uplatňoval niečo iné ako špekulatívne súkromnoprávne občianskoprávne nároky bez legitímnej dôvery v zmysle článku 1 Protokolu č. 1, z toho dôvodu nedisponoval žiadnym „vlastníctvom“ chráneným týmto ustanovením.

Preto súd prvej inštancie žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP, vychádzajúc z úspechu žalovaného vo veci.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku.

K odvolaciemu dôvodu spočívajúcemu v nesprávnom procesnom postupe súdu a v porušení žalobcovho práva na spravodlivý proces uviedol, že v prejednávanej veci došlo zo strany právneho zástupcu žalobcu k vypovedaniu žalobcom udeleného plnomocenstva pričom o uvedenom úkone právny zástupca žalobcu informoval súd podaním z 22.07.2019, súdu doručeným 24.07.2019. Krátko pred vypovedaním plnomocenstva bol advokátovi žalobcu 19.07.2019 zo strany súdu prvej inštancie doručené predvolanie na pojednávanie vytýčené na 08.10.2019, o nariadení ktorého však právny zástupca žalobcu žalobcu neinformoval, z uvedeného dôvodu sa žalobca na pojednávanie nedostavil.

Na tomto pojednávaní, pojednávaní 08.10.2019, v neprítomnosti žalobcu došlo k vyhláseniu uznesenia o skončení dokazovania, vyhláseniu uznesenia o odročení pojednávania za účelom verejného vyhlásenia rozsudku na deň 05.11.2019, o ktorom ale súd prvej inštancie žalobcu žiadnym spôsobom neinformoval,

čím došlo k porušeniu práva na žalobcu na spravodlivý proces keď mu bola odňatá možnosť uplatniť svoje procesné práva spájané s týmto procesným úkonom na verejnom vyhlásení rozsudku.

K odvolaciemu dôvodu spočívajúcemu v tom, že súd prvej inštancie mal dospieť na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a odvolaním napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci žalobca uviedol, že ak súd prvej inštancie požiadavku žalobcu vyplývajúcu z nadobudnutia nehnuteľnosti v súlade so zákonmi platnými v Slovenskej republike charakterizoval, resp. videl v nej príkry rozpor s dobrými mravmi, uviedol, že zamietnutím žaloby došlo zo strany súdu prvej inštancie k ujme na právach žalobcu pokojne užívať svoj majetok a brať z neho úžitky nakoľko súd prvej inštancie základné právo na pokojné užívanie majetku a branie úžitkov z neho, t.j. výkon základných práv žalobcu, nerešpektoval. V tejto súvislosti odkázal na názory vyplývajúce z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky aj Ústavného súdu Českej republiky, v zmysle ktorých uplatnenie základného práva nemôže byť dôvodom pre nemožnosť nadobudnúť právo alebo pre odňatie práva (Ústavný súd Slovenskej republiky nález sp.zn. PL. ÚS 18/97 z 03.06.1998) aj na to, že domáhanie sa práva na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva nie je možné kvalifikovať ako zneužitie vlastníckeho práva či výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pretože vlastník sa domáha toho, čo mu podľa práva patrí (Ústavný súd Českej republiky sp.zn. IV. ÚS 1750/10 z 03.01.2011), ale aj na rozhodnutia ďalších súdov, aj Krajského súdu v Prešove, ktorými mu bola v obdobných veciach priznaná suma bezdôvodného obohatenia.

Žalobca uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie pozemky, náhrada za užívanie ktorých bola žiadaná vo forme bezdôvodného obohatenia charakterizuje ako príľahlý pozemok v danom prípade sa nejedná o žiadne príľahlé pozemky bytových domov, ale o vnútroblokovú zeleň, cesty a chodníky, čo má vyplývať aj z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/168/2017-761 z 27.09.2018.

Za nedôvodný žalobca považoval aj odkaz súdu prvej inštancie na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci jeho sťažnosti. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že Európsky súd pre ľudské práva sa vyjadril v tom zmysle, že sťažovateľ si „uplatňoval špekulatívny občianskoprávny nárok bez legitímnej nádeje na úspech“. Po prečítaní si predmetného rozhodnutia je zrejmé, že toto označenie „špekulatívny“ je ponímané v kontexte spoločne s inštitútom legitímnej nádeje na úspech, ktorú však podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva sťažovateľ nemal z dôvodu, že v čase rozhodovania vnútroštátnych súdov už bol aspoň jeden podobný prípad, v ktorom súdy aplikovali § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca vo vzťahu k „dobrým mravom“ uviedol, že súd prvej inštancie jeho žalobu zamietol práve z dôvodu výkonu jeho práva - tzn. zákonného postupu žalobcu, súd ale neuviedol ani jedno zákonné ustanovenie, na základe ktorého by mohol, ak by nechcel konať svojvoľne, mohol žalobu zamietnuť. Následkom uvedeného došlo k porušeniu niekoľkých článkov Ústavy Slovenskej republiky a Listiny základných práv a slobôd a to článku 2 ods. 3 ústavy, článku 12 ods. 4 ústavy, článku 20 ods. 1 a 4 ústavy.

Podľa žalobcu rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo aj k porušeniu princípu viazanosti súdu právnym názorom Krajského súdu v Prešove, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj k porušeniu zákazu svojvôle a princípu právnej istoty súdneho rozhodovania. Postup súdu prvej inštancie nesie znaky svojvôle a tým porušuje základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať ho z iných dôvodov než z tých, ktoré boli explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CS) a dospel k záveru o existencii dôvodu pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenie mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, aj keď nie pre všetky dôvody, ktoré boli v odvolaní sformulované.

5. Odvolacia argumentácia žalobcu, vychádzajúc z obsahu odvolania a zdôraznenia komplexu žalobcom tvrdených pochybení súdu prvej inštancie bola konštruovaná na tvrdení o tom, že súd prvej inštancie

nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočnenie jeho procesných práv a povinností v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, na základe vykonaných dôkazov súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci čím majú byť naplnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku.

Odvolací súd posúdil relevantnosť odvolaním vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení jeho rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky, sp.zn. II. ÚS 78/05).

6. Právo žalobcu na spravodlivý proces malo byť súdom prvej inštancie podľa tvrdenia žalobcu porušené tým, že nebol súdom riadne oboznámený s časom a miestom verejného vyhlásenia rozsudku.

7. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie vyhlásil, ako zo zápisnice vyplýva, dňa 05.11.2019 a to na základe uznesenia, ktoré vyhlásil na pojednávaní dňa 08.10.2019. Predvolanie na pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie o odročení pojednávania na vyhlásenie rozsudku, t.j. na pojednávanie 08.10.2019, prevzal právny zástupca žalobcu JUDr. Ladislav Lukáč dňa 18.07.2019. Po doručení tohto predvolania (ktoré bolo zo 04.07.2019) právnomu zástupcovi žalobcu, bolo dňa 24.07.2019 doručené súdu prvej inštancie oznámenie z 22.07.2019 o skončení zastupovania žalobcu, čo súd vzal na vedomie, o čom svedčí to, že vyjadrenie žalovaného z 19.08.2019 spolu s prílohami bolo zaslané priamo žalobcovi, ktorý ho prevzal 23.09.2019.

Žalobca sa na pojednávanie 08.10.2019, napriek tomu, že ako strana sporu bol riadne predvolaný, nedostavil, súd vyhlásil uznesenie o konaní o predmete sporu v jeho neprítomnosti a v jeho neprítomnosti vyhlásil okrem iného aj uznesenie o odročení pojednávania za účelom vyhlásenia rozsudku, čo súdu umožňuje ust. § 219 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z predmetného zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť súdu neprítomnú stranu sporu osobitne predvolávať, pretože ide len o pokračovanie meritórneho pojednávania, na ktorom súd rozhodol o čase a mieste vyhlásenia rozsudku vo veci (Civilný sporový poriadok, komentár, nakl. C.H.Beck, Praha, 2016, str. 809).

8. Ak z ustanovenia § 219 ods. 2 CSP, ktorý v zákonnej forme obsahuje presné pravidlá, aktivity a postupy súdu, nevyplýva osobitná povinnosť súdu informovať tú stranu sporu, ktorá nebola bez ospravedlnenia prítomná na pojednávaní, na ktorom bolo rozhodnuté o odročení pojednávania za účelom vyhlásenia rozsudku, uvedené je odrazom článku 6 základných princípov Civilného sporového poriadku o rovnom postavení strán sporu v konaní, aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nakoľko je nepochybné, že tento princíp rovnosti je jedným z esenciálnych zložiek práva na spravodlivý proces.

9. Ak bol žalobca cestou svojho vtedajšieho právneho zástupcu na pojednávanie, na ktorom sa rozhodlo o ďalšom postupe v konaní, predvolaný riadne a včas, bolo vecou jeho rozhodnutia a vzťahu s osobou, ktorú svojím zastúpením v konaní splnomocnil, zvoliť ďalší postup, nebolo vecou súdu skúmať interné vzťahy žalobcu a jeho vtedajšieho zástupcu v tom zmysle, či pred ukončením právneho zastúpenia bol JUDr. Ladislavom Lukáčom upovedomený o tom, že súd nariadil termín pojednávania na deň 08.10.2019.

V tomto zmysle teda k žiadnemu pochybeniu súdu nedošlo a odvolacia argumentácia žalobcu o porušení jeho práva na spravodlivý proces pre tvrdené neoboznámenie s časom a miestom vyhlásenia rozsudku bola bez relevancie.

10. Pokiaľ bola, ako z dôvodov, ktoré uviedol odvolací súd v predchádzajúcich bodoch tohto svojho rozhodnutia, odvolacia námietka žalobcu založená na tvrdení o porušení jeho práva na spravodlivý proces neoboznámením s časom a miestom vyhlásenia rozsudku bez relevancie, totožné nie je možné jednoznačne bez ďalšieho uviesť o odvolacích námietkach založených na argumentoch o nesprávnosti skutkových zistení a nesprávnom právnom posúdení veci.

11. Žalobou bol uplatnený nárok označený ako náhrada za užívanie nehnuteľností, založený na skutkovom tvrdení o tom, že na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu označených v zmluve sa nachádza verejná vnútrobloková zeleň, ktorú žalobca tým, že plní svoju verejnú funkciu súvisiacu so zákonom mu uloženou povinnosťou užíva, a to bez právneho dôvodu, čím z jeho strany dochádza k bezdôvodnému

obohacovaniu, výška ktorého za obdobie od 12.07.2007 do 11.07.2011 predstavuje 375.344,06 eura za pozemky vo výmere 7.312 m².

12. Uznesením č.k. 8C/161/2011-385 zo 16.04.2014 súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby rozšírením nielen o bezdôvodné obohatenie za tvrdené užívanie pôvodne žalobou označených pozemkov spolu vo výmere 7.312 m² za ďalšie obdobie, od 12.07.2011 do 31.12.2012, ale aj za ďalšie pozemky spolu vo výmere 2.845 m² za obdobie od 01.01.2011 do 31.12.2012 a pozemky vo výmere 3.821 m² za obdobie od 01.01.2011 do 31.12.2012 a žalovanému tak mala byť uložená povinnosť zaplatiť sumu 832.885,33 eura.

13. Uznesením č.k. 8C/161/2011-1316 z 09.10.2019 súd prvej inštancie pripustil ďalšiu zmenu žaloby, ktorou bol uplatnený nárok za užívanie ďalších pozemkov vo vlastníctve žalobcu žalovaným pričom predmetom užívania mala byť nielen verejná vnútrobloková zeleň, ako bolo pôvodne argumentované, ale na niektorých z nich aj inžinierske stavby vo vlastníctve žalovaného - pozemné komunikácie, chodníky a oporné múry.

14. Predmetom konania v dôsledku súdom aprobovaných zmien dispozičných úkonov žalobcu nedošlo k zmene pôvodne žalobou tvrdeného skutkového stavu spočívajúceho v poukazovaní na to, že je to žalovaný, ktorý bez právneho dôvodu užíva nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu.

15. Forma a obsahové náležitosti rozsudku sú dané ustanovením § 220 Civilného sporového poriadku, jednou z obsahových náležitostí rozsudku je okrem iného jasné a výstižné vysvetlenie toho ako súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie (ods. 2 veta druhá § 220 Civilného sporového poriadku).

16. Sled a hodnotenie parciálnych skutkových zistení vychádzajúcich z vykonaných dôkazov je predpokladom riadneho zistenia skutkového stavu pričom z povahy veci vyplýva, že tieto skutkové zistenia, ak majú byť jednoznačné a zrozumiteľné, nemôžu byť protirečivé, v opačnom prípade nemôže byť rozsudok preskúmateľný.

17. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že jeho body 3 - 36 sú „inventúrou“ spisu v zmysle popisu obsahu podaní strán sporu a realizovaných procesných úkonov bez záveru, z ktorého by bolo možné usúdiť aký skutkový stav súd prvej inštancie zistil, v tom zmysle, či je to žalovaný ktorý je subjektom užívajúcim vnútroblokovú zeleň či už v úplnosti alebo sčasti, ak áno, na základe akého titulu, či už právneho alebo iného, či je subjektom užívajúcim alebo vlastnícom inžinierske stavby na pozemkoch - pozemné komunikácie, chodníky, či je alebo nie vlastníkom alebo užívateľom oporného múra, ktorý má byť na pozemkoch žalobcu, t.j. či je subjektom, ktorý má majetok žalobcu podľa jeho tvrdenia bez právneho dôvodu užívať a tým sa obohacovať v celom tvrdenom rozsahu, aj v súvislosti so záverom vyplývajúcim z bodu 58. rozsudku, že predmetné pozemky (bez ozrejmene toho či všetky alebo v akom rozsahu) alebo na základe čoho tvoria takzvaný príľahlý pozemok a aký právny následok to má, v tom zmysle, že pri takomto závere o charaktere sporných pozemkov ako príľahlých k bytovým domom v zmysle zákona č. 1182/1993 Zb. (zrejme č. 182/1993 Z.z. - pozn. odv. súdu), vyvstáva v prvom rade potreba zodpovedania otázky voči komu a prečo by žaloba mala smerovať.

18. Z odôvodneného súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, pričom právne posúdenie musí konkrétne poukázať na právny predpis, z ktorého sa vyvodzuje právne posúdenie.

19. Súd prvej inštancie zamietnutie žaloby výrokom II. rozsudku založil na aplikácii ochrany pred takým výkonom práva, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, citujúc ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

20. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok sp.zn. 3Cdo/49/96) iba na základe tohto zákonného ustanovenia (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nemožno založiť vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností, toto ustanovenie nemá vlastnú normotvornú platnosť, upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy a to na základe všeobecných morálnych pravidiel, elementárnej slušnosti a tolerancie a morálneho charakteru konajúcich. Iný extenzívny výklad tohto ustanovenia by bol v rozpore s jeho poslaním a účelom. Platí pritom, že jeho aplikácii

musí predchádzať konkrétne zistenie, že v posudzovanej veci výkon práva inak vyplývajúceho zo záväzkového vzťahu alebo z inej právnej skutočnosti by, s prihliadnutím na postavenie druhej strany a so zreteľom na všetky významné konkrétne okolnosti, zásah do výkonu existujúcich práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov umožňuje.

21. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva význam inštitútu dobrých mravov s čím nie je možné nesúhlasiť. Pri absencii riadne zisteného skutkového stavu, absencii odpovede na žalobné tvrdenia o tom, že žalovaný má zákonnú povinnosť plniť verejné funkcie súvisiace s uspokojovaním potrieb občanov práve na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu, absentuje odpoveď na kľúčový aspekt dôvodu žaloby v zmysle existencie základu nároku v dôsledku čoho je zamietnutie žaloby s poukazom na rozpor s dobrými mravmi nie zrozumiteľné a preskúmateľné.

22. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 od. 1 písm. b) a c) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. V priebehu ďalšieho konania súd prvej inštancie vec opätovne prejedná a rozhodne.

Vzhľadom na tvrdenia žalobcu o tom, že pozemky v jeho vlastníctve sú pozemkami, užívaním ktorých žalovaný plní svoje verejné funkcie, vyhodnotí toto tvrdenie v tom zmysle, či je relevantné, v úplnosti, vo vzťahu ku všetkým pozemkom vo vlastníctve žalobcu alebo len k niektorým z nich, pokiaľ áno, z akého dôvodu, v záujme zistenia či je daný základ nároku.

Vzhľadom na tvrdenia žalobcu, že niektoré pozemky v jeho vlastníctve sú zastavané stavbami - miestnymi komunikáciami, chodníkmi, oporným múrom, vyhodnotí o aké stavby ide, komu vlastnícky patriace, či ide o stavby neoprávnené, umiestnené na cudzom pozemku, alebo nie, zaoberať sa bude tým, či, ak je žalovaný vlastníkom týchto stavieb, nadobúdacím titulom k nim a dôsledkami z toho vyplývajúcimi v tom zmysle, či mu k pozemkom pod týmito stavbami, pokiaľ ide o stavby vo verejnom záujme, nevzniklo nejaké právo zo zákona a či sa netýka aj príľahlej plochy k týmto pozemkom. Vezme zreteľ na to, že občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia, čo znamená, že strany sporu nie sú povinné uplatnený nárok ani obranu voči nemu právne kvalifikovať pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Súd je ten kto skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť či je tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo alebo nie je, alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené (Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo/196/2009, rozhodnutie z 22.9.2010).

Vezme zreteľ na to, ak opätovne dospeje k názoru o aplikovateľnosti ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že aplikácia tohto zákonného ustanovenia nie je pravidlom, ale výnimkou umožňujúcou odstránenie tvrdosti len v konkrétnych mimoriadnych súvislostiach. V zásade však platí, že o nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi nejde vtedy keď vlastníč pri nadobúdaní predmetu vlastníctva neporušil právo a preto mu nemôžu nepatriť práva vlastníka spojené s predmetom vlastníctva. Platí síce súčasne, že obmedzenie vlastníctva z dôvodu sociálnej funkcie vlastníctva je prípustné, ale len vtedy keď je stanovené zákonom, sleduje legitímny cieľ a zachováva vzťah primeranosti. Pokiaľ je vlastníctvo legitímne a legálne, zásah do práva vlastníka nemôže narušiť spravodlivú rovnováhu medzi verejným záujmom a ochranou práv jednotlivca (Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok Sporrong a Lönnroth proti Švédsku č. 7151/75 a 7152/75 z 23.9.1982), rovnováha je o.i. narušená ak je jednotlivec nútený niesť osobitne nadmerné bremeno - Perdigao proti Portugalsku, č. 24768/06, rozsudok zo 16.11.2010). Zaoberať sa bude tvrdeniami strán sporu prezentovanými v priebehu konania, zopakovanými aj v priebehu odvolacieho konania, tiež žalovaným vnesenou námietkou premlčania.

V priebehu ďalšieho konania bude postupovať, aj vzhľadom na to, že konanie začalo ešte dňa 11.07.2011, hospodárne.

24. Súd prvej inštancie po opätovnom rozhodnutí sporu svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení vecí odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 CSP tak aby obsahovalo dostatok dôvodov a ich uvedenie bolo zrozumiteľné a vnútorne nerozporné.

25. V novom rozhodnutí rozhodne o nároku na náhradu trov celého konania.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.